

सोहं गृहेभ्यो वक्त्रीनामायतनार्थमाहरामि । इहानयामि ।

कल्पः । “यस्य रूपं विभ्रदिमामविन्दत् । गुहा प्रविष्टाः सरिरस्य मध्ये । तस्येदं विहतमाभरन्तः । अर्चं वषट्कारमस्यां विधेम” इति । वराहविहतमिति । पुरा प्रजापतिर्यस्य वराहस्य रूपं विभ्रत् धार्यमाणः इमां पृथिवीमविन्ददलभत् । कीदृशी सरिरस्य मध्ये प्रलयकालीनजलस्थान्तः गुहा गोप्यं स्थानं पातालरूपं प्रविष्टाम् । अयमर्थस्तिरात्रब्राह्मणे स्पष्टमान्नातः । आपो वा इदमग्रेसलिलमासीत्तस्मिन् प्रजापतिर्वायुर्भूत्वाऽचरत् । स इमामपश्यत्तां वराहो भूत्वाऽहरदिति । तस्य वराहस्य विहतं पोत्रोत्खातमिदं मृद्भूयं आभरन्त आनयन्तो वयमस्यां पृथिव्यामर्चं वषट्कारं वैयर्थ्यं यथा न भवति तथा विधेम कर्माण्यनुतिष्ठेम ।

कल्पः । “यत् पर्यपश्यत् सरिरस्य मध्ये । उर्वीमपश्यज्जगतः प्रतिष्ठाम् । तत् पुष्करस्यायतनाद्धि जातम् । पर्णं पृथिव्याः प्रयनः हरामि” इति । पर्णं जगतः स्थावरजङ्गमरूपस्य प्रतिष्ठां आधारभूतां उर्वीं लब्धुकामः प्रजापतिः सरिरस्य मध्ये प्रलयकालीनजलस्थान्तः यत् पुष्करपर्णमपश्यत् । तथाच पूर्वमान्नातम् । सोपश्यत् पुष्करपर्णं तिष्ठदिति । तत् पुष्करस्य पर्णं हरामि । देवयजनभूमौ नयामि । कीदृशम् । आयतनाद्धि जलमध्ये निमग्नात् आधारादुत्पन्नम् । हि शब्दो ब्राह्मणप्रसिद्धिं सूचयति । तच्च ब्राह्मणं पूर्वमेवोक्तम् । सोमान्यतः । अस्ति चैतत् । यस्मिन्निदमधितिष्ठतीति । तादृशाधानादिदमुत्प-